VII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 117)**
- **Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 201)**

z dnia 23 października 2013 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 117)

Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 201)

23 października 2013 r.

Komisje: Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, wspólnie obradujące pod przewodnictwem posła **Piotra Pawła Baucia (TR)**, przewodniczącego Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, rozpatrzyły i zaopiniowały dla Komisji Finansów Publicznych:

– projekt ustawy budżetowej na rok 2014 (druk nr 1779) w zakresie:

1) części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie części oświatowej

a) wydatki z zał. nr 2

2) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 10, 11, 26, 44, 52, 68

3) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:

a) 801 – Oświata i wychowanie

– dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,

– środki europejskie na finansowanie projektów z zakresu oświaty

` i wychowania z zał. nr 4,

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,

– dotacje celowe z zał. nr 8

b) 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza

– wydatki z zał. nr 2,

– dotacje celowe z zał. nr 8.

W posiedzeniu udział wzięli: **Maciej Jakubowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej wraz ze współpracownikami, **Marianna Borowska** zastępca dyrektora Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego Ministerstwa Finansów wraz ze współpracownikiem, **Marek Pleśniar** prezes Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Kadry Kierowniczej Oświaty, **Krzysztof Baszczyński** wiceprezes Zarządu Głównego Związku Nauczycielstwa Polskiego wraz ze współpracownikami, **Jerzy Ewertowski** członek Prezydium Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność", s. **Patrycja Garbacka** przedstawiciel Rady Szkół Katolickich, **Krzysztof Sikora** przedstawiciel Krajowego Forum Oświaty Niepublicznej.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Anna Jasieńska, Ewa Muszyńska, Dariusz Myrcha, Elżbieta Wojciechowska** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Stwierdzam kworum. Porządek dzienny posiedzenia przewiduje rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych rządowego projektu ustawy budżetowej na rok 2014 (druk nr 1779) w zakresie:

– części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie części oświatowej,

– części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 10, 11, 26, 44, 52, 68,

– części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów: 801 – Oświata i wychowanie, 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza.

Czy są uwagi do porządku dziennego? Tak. Słucham, panie pośle. Pan poseł Zbigniew Dolata.

Poseł Zbigniew Dolata (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, chciałem zwrócić się do prezydium naszej Komisji i zaapelować, aby podjęli temat zachowania pana przewodniczącego. Wydaje mi się, że się dobrze bawi, nie reagując na moje apele dotyczące promowania przez niego zażywania narkotyków. Proszę, aby na najbliższym posiedzeniu prezydium ten temat został podjęty. Proszę, aby prezydium zobowiązało pana przewodniczącego do tego, aby przestał nosić ten znaczek, ponieważ jest demoralizujący dla młodzieży. Nie przystoi to przewodniczącemu Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję, panie pośle. Sprawdzimy w regulaminie jak możemy odnieść się do pana propozycji.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Proponuję łączne zreferowanie i łączną dyskusję nad wszystkimi częściami budżetowymi. Czy jest sprzeciw wobec tej propozycji? Nie widzę, nie słyszę. Stwierdzam, że Komisje przyjęły moją propozycję.

Proszę o zabranie głosu pana ministra Macieja Jakubowskiego.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Maciej Jakubowski:

Szanowni państwo, muszę przyznać, że mam dosyć przyjemne zadanie, bowiem na oświatę w budżecie państwa planowanym na rok 2014, na oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą przewidziano łącznie kwotę w wysokości 43.812.000 tys. zł, co oznacza wzrost nakładów około 2,5% w stosunku do budżetu na rok 2013. Myślę, że ten wzrost w tak trudnej sytuacji budżetu państwa należy podkreślić i zaznaczyć, że jest to bardzo pozytywny sygnał dla polskiej edukacji.

Wydatki budżetu państwa na oświatę i wychowanie oraz na edukacyjną opiekę wychowawczą ponoszone są przede wszystkim w ramach części oświatowej subwencji ogólnej. Prezentację budżetu zacznę od jej omówienia. Wydatki ujmowane są także w budżetach właściwych ministrów i wojewodów oraz w kilku wielozadaniowych rezerwach celowych, które omówię za chwilę.

Jak powiedziałem, dominującą formą finansowania wydatków bieżących na oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą jest część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego. W projekcie ustawy budżetowej na rok 2014 jej wysokość określono w kwocie 39.499.597 tys. zł. Została ona zaplanowana w części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego w dziale 758 – Różne rozliczenia, w rozdziale 75801 – część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego. Subwencja jest niższa o 0,02% w stosunku do kwoty części oświatowej subwencji ogólnej uwzględnionej w nowelizowanej ustawie budżetowej na rok 2013, która wyniosła 39.509.020 tys. zł.

Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, określona w projekcie ustawy budżetowej na rok 2014 kwota części oświatowej subwencji ogólnej została ustalona, w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej na rok 2013, skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych.

W kwocie subwencji ogólnej zostały uwzględnione skutki w części oświatowej subwencji ogólnej, czyli uwzględniono skutki zmian w strukturze awansu zawodowego nauczycieli oraz skutki zmian w liczbie etatów nauczycieli. Z jednej strony zmiany w liczbie etatów to znaczny spadek liczby etatów nauczycieli związany z niżem demograficznym a z drugiej – strony wzrost liczby etatów nauczycieli dla klas pierwszych szkół podsta-

wowych związany jest z ograniczeniem od 1 września 2014 roku maksymalnej liczby uczniów w oddziale klasy pierwszej.

Ponadto zmniejszenie zakresu zadań oświatowych związane jest z przekazaniem przez jednostki samorządu terytorialnego, w drodze porozumienia, dwóch szkół artystycznych do prowadzenia przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz z wnioskami: marszałka województwa śląskiego o włączenie Kolegium Nauczycielskiego w Gliwicach do Politechniki Śląskiej i marszałka województwa wielkopolskiego o włączenie Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych w Lesznie do Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Jana Amosa Komeńskiego w Lesznie.

Zgodnie z art. 28 ust. 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, z ogólnej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej odlicza się ustawową rezerwę. Kwota części oświatowej subwencji ogólnej po odliczeniu tej rezerwy podlega podziałowi pomiędzy gminy, powiaty, samorządy województw według zasad ustalonych w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania po zasięgnięciu opinii reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego z uwzględnieniem typów i rodzajów szkól prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, liczby uczniów w tych szkołach, stopnia awansu zawodowego nauczycieli.

Kwota planowana w części oświatowej subwencji ogólnej na 2014 rok zostanie podzielona pomiędzy poszczególne jednostki samorządu terytorialnego na podstawie projektu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2014 na podstawie danych statystycznych o liczbie uczniów, wychowanków oraz etatów nauczycieli przyjętych do liczenia wstępnych kwot części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2014.

Szacuje się, że podział kwoty 39.499.597 tys. zł czyli kwoty pomniejszonej o 0,4% rezerwy, w podziale na poszczególne rodzaje jednostek samorządu terytorialnego kształtuje się następująco:

- Gminy – 24.034.274 tys. zł to jest 61,1%, w tym miasta na prawach powiatu w zakresie zadań gminy – 5.676.876 tys. zł,
- powiaty – 14.562.840 tys. zł to jest 37%, w tym miasta na prawach powiatu w zakresie zadań powiatu – 6.706.095 tys. zł,
- województwa samorządowe – 744.483 tys. zł to jest 1,9%.

Według wstępnych szacunków Ministerstwa Edukacji Narodowej finansowy standard A na rok 2014 wyniesie 5289,45 zł. Jest to wzrost o 126,36 zł, to jest 2,45% od przyjętego standardu na rok 2013.

To są podstawowe informacje dotyczące subwencji oświatowej. Szerzej odpowiem na państwa bardziej szczegółowe pytania. Teraz przejdę do omówienia informacji o rezerwach celowych na 2014 rok dotyczących finansowania lub dofinansowania zadań oświatowych.

Środki budżetowe zaplanowane w rezerwach celowych przewidziano na łączną kwotę 2.500.000 tys. zł. W stosunku do znowelizowanej ustawy budżetowej na rok 2013 nastąpił wzrost wydatków o 75, 6%. Wynika on ze zwiększenia środków w rezerwie celowej poz. 52 – Zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego z 504.000 tys. zł według nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2013 do 1.567.000 tys. zł na rok 2014. Mamy do czynienia ze wzrostem o ponad 1.000 000 tys. zł w stosunku do 2013 roku na zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego.

Środki zaplanowane na rok 2014 w rezerwach celowych przeznaczone na zadania z zakresu oświaty i wychowania zostaną przeznaczone na:

Rezerwa celowa poz. 10 – Koszty awansu zawodowego nauczycieli, zaplanowano wydatki na kwotę 19.200 tys. zł z przeznaczeniem na sfinansowanie: całorocznych skutków awansu zawodowego, przechodzących na 2014 rok oraz skutków awansu zawodowego uzyskanego w 2014 roku przez nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach prowadzonych przez właściwych ministrów a także prac komisji kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych powołanych do spraw awansu zawodowego nauczycieli przez kuratorów oświaty oraz właściwe ministerstwa.

Rezerwa celowa poz.11 – Stypendia Prezesa Rady Ministrów dla uczniów szczególnie uzdolnionych. Wydatki w ramach tej rezerwy zaplanowano ponownie na kwotę 11.000 tys. zł.

Rezerwa celowa poz. 26 – Środki na zadania w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. W ramach tej rezerwy wydatki zaplanowano na kwotę 800.000 tys. zł. Zostaną one przeznaczone na realizację zadań w obszarze pomocy materialnej dla uczniów. Dofinansowaniem objęte zostaną przede wszystkim świadczenia o charakterze socjalnym dla uczniów w formie stypendiów, zasiłków szkolnych oraz zakup podręczników szkolnych dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej lub życiowej. W środkach tej rezerwy zaplanowano też inne działania o charakterze interwencyjnym, które mają na celu niwelowanie barier w dostępie do edukacji dzieci i uczniów.

Rezerwa celowa poz. 44 – Dofinansowanie zadań wynikających z obniżenia wieku szkolnego – środki na realizację programu „Radosna szkoła". Tutaj zaplanowano środki w kwocie 81.857 tys. zł przeznaczone na realizację rządowego programu wspierania w latach 2009-2014 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania oraz wychowania i opieki w klasach I-III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia – „Radosna szkoła".

Rezerwa celowa poz. 52 – Zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego. Środki przewidziane w tej rezerwie – 1.567.000 tys. zł, zostaną przekazane gminom za pośrednictwem wojewodów na systematyczne zwiększanie dostępności wychowania przedszkolnego. Zakończenie planowane jest 1 września 2016 roku. Środki te zapewnią wszystkim dzieciom w wieku od 3 do 5 lat miejsca realizacji wychowania przedszkolnego w przedszkolach i w innych formach wychowania przedszkolnego, w których ustawowo zostanie ograniczona wysokość opłat pobieranych od rodziców za korzystanie przez ich dzieci z wychowania przedszkolnego. Jak wspomniałem w przypadku tej rezerwy mamy największy wzrost – o ponad 1.000.000 tys. zł w stosunku do 2013 roku.

Ostatnia rezerwa celowa to poz. 68 – Przygotowanie i przeprowadzenie egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie. Tutaj zaplanowano środki w wysokości 4.363 tys. zł przeznaczone dla komisji egzaminacyjnych na realizację zadań związanych z przeprowadzaniem egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie a wynikających z rozpoczętej od dnia 1 września 2012 roku reformy kształcenia zawodowego.

Ostatnia część do omówienia na dzisiejszym posiedzeniu obu Komisji, to informacja o wydatkach i dochodach na 2014 rok w budżetach wojewodów, czyli w części 85 – Budżety wojewodów w działach: 801 – Oświata i wychowanie oraz 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza.

Dochody budżetów wojewodów w zakresie oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej na rok 2014 zaplanowano w wysokości 1.200 tys. zł.

Wydatki wojewodów w zakresie oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej zaplanowano na kwotę 200.300 tys. zł. Jest to wzrost o 1,6% w porównaniu z 2013 rokiem po nowelizacji ustawy budżetowej. Myślę, że nie ma potrzeby omawiać szczegółowo wszystkich wydatków. Chętnie odpowiem na państwa pytania. Jak te kwoty są przeznaczone, jest dobrze opisane w materiale przekazanym państwu. Struktura wydatków jest stała od kilku lat. Więc myślę, że nie będę tej części omawiał i szczegółowo odpowiem na państwa ewentualne wątpliwości.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo. Proszę o zabranie głosu panią posłankę Ewę Wolak. Proszę o przedstawienie koreferatu w odniesieniu do części 82.

Poseł Ewa Wolak (PO):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, panie ministrze. Sprawy subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, ale też rezerwy celowej, budżetów wojewodów w dziale 801 i 854 bardzo szczegółowo omawialiśmy na posiedzeniu podkomisji ekonomiki edukacji.

Właściwie to chciałam zapytać pana ministra o projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podziału części oświatowej subwencji ogólnej. O tym też była mowa. Gdyby pan minister powiedział coś o planach. Myślę, że to przydałoby się nam.

Szanowni państwo, wprowadzono zmiany w zakresie subwencjonowania uczniów mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługujących się językiem regionalnym poprzez obniżenie wartości wagi W11.

Po wysłuchaniu pana ministra chcę zarekomendować Komisjom opinię pozytywną dla części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego. O rezerwach celowych i budżetach wojewodów w poszczególnych działach będzie mówił pan poseł Lech Sprawka.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję pani posłance. W takim razie proszę pana posła Lecha Sprawkę o przedstawienie koreferatu w odniesieniu do części budżetowej 83 i 85.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Panie przewodniczący, Wysokie Komisje, panie ministrze. Rozpocznę od części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów 801 i 854. Jeśli chodzi o dział 801 – Oświata i wychowanie w zakresie dochodów, to proponuję opinię pozytywną, natomiast w stosunku do części wydatkowej w dziale 801 – opinię negatywną. Za chwilę uzasadnię.

W zakresie działu 801 – Oświata i wychowanie mamy jeszcze środki europejskie na finansowanie projektów z zakresu oświaty i wychowania. To tutaj nie proponuję żadnej sentencji, z jakiego powodu – też wyjaśnię później. Jeśli chodzi o załącznik nr 4, czyli wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych oraz dotacjach celowych, to tutaj nie wnoszę uwag.

Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza. W tym dziale środki nie są w pełni wystarczające na realizację zadań. Tutaj głównym zadaniem są kolonie i obozy oraz inne formy wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej a także szkolenia młodzieży. Biorąc pod uwagę fakt, że tutaj wzrastają planowane wydatki z 25.000 tys. zł na około 28.000 tys. zł, to w związku z tym też będę proponował opinię pozytywną.

Natomiast wracając do działu 801 w części wydatkowej, chcę zwrócić państwu uwagę na rzecz następującą. Otóż, w tym dziale wydatki planuje się mniejsze w stosunku do pierwotnej ustawy budżetowej na rok 2013 o blisko 5000 tys. zł. Pragnę zwrócić uwagę, że w tym dziale są takie rozdziały, jak: kuratoria oświaty czyli, krótko mówiąc, koszty funkcjonowania kuratoriów oświaty, dokształcanie i doskonalenie nauczycieli oraz pozostała działalność.

Jeśli chodzi o pozostałą działalność to dotyczy to głównie środków na organizację między innymi konkursów przedmiotowych. Fakt zmniejszenia środków w całym dziale o 5000 tys. zł jest informacją niekorzystną, biorąc pod uwagę fakt, że kuratoria oświaty – niestety – z wielu powodów, w tym nie tylko finansowych, nie są w stanie dobrze realizować swoich zadań.

Natomiast, co wydarzyło się w dziale 801 i 80146 – Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli jest absolutnie nie do przyjęcia. Pragnę przypomnieć, że przez wiele lat w tym rozdziale był odwieczny problem planowania środków w połowie a częściej – około połowy w stosunku do wymogów zapisanych w art. 70a ustawy – Karta Nauczyciela. Wielokrotnie Ministerstwo Edukacji Narodowej się przed tym broniło, różnymi wykrętami, typu: to wojewodowie źle zaplanowali. Kiedy Biuro Analiz Sejmowych stwierdziło, że jednak pełną odpowiedzialność ponosi Ministerstwo Edukacji Narodowej wtedy padała argumentacja, że na ten cel służą środki unijne. Tylko w ubiegłym roku 2013 była inna sytuacja. Otóż, po kontroli Najwyższej Izby Kontroli i przedstawieniu jej wyników pod koniec 2012 roku, po raz pierwszy ten zapis został prawidłowo zrealizowany. Była to kwota ponad 13.000 tys. zł. W tym roku wracamy do starej praktyki. W ubiegłym roku w projekcie budżetu było 13.588 tys. zł a teraz jest 7882 tys. zł, czyli połowa tego, co wynika z art. 70a ustawy – Karta Nauczyciela. Dlaczego podnoszę ten problem? Otóż z uwagi na kontekst wyników kontroli NIK, ale również dotychczasowych uzasadnień i różnego typu stwierdzeń.

Szanowni państwo, członkowie Komisji otrzymali między innymi stanowisko Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Kadry Kierowniczej Oświaty, co prawda dotyczące ustawy okołobudżetowej, ale odnoszące się właśnie do problemu związanego z doskonaleniem zawodowym nauczycieli. Przeczytam państwu dwa argumenty z ich protestu przeciwko ograniczaniu środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli.

„Proponowana zmiana jest szkodliwa dla rozwoju jakościowego szkół, ponieważ dotyka najlepiej ocenianej zmiany reformatorskiej w oświacie ostatnich lat, czyli zapewnienia wystarczających środków na najistotniejszy element zapewnienia jakości nauczania, to jest doskonalenie kadry pedagogicznej. ... Wspominane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej uzasadnienie, że środki unijne są sterowane centralnie i nie mają nic wspólnego z autonomicznymi potrzebami szkoły, przeczą deklaracjom o stawianiu na autonomię szkół."

Proszę państwa w tym tygodniu na stronach Najwyższej Izby Kontroli pojawiła się informacja o wynikach kontroli realizacji projektów edukacyjnych w ramach priorytetu 3. Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Jest to raport miażdżący, jeśli chodzi o wykorzystanie środków unijnych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w różnych sferach, ale w szczególności w zakresie dokształcenia i doskonalenia nauczycieli. Polecam wszystkim członkom obu Komisji lekturę tego raportu. W wielu fragmentach jest on porażający. Pisze się o bardzo wysokich kosztach realizowania tych projektów. Podawane są przykłady studiów podyplomowych nauczycieli, które w ramach projektu unijnego są cztery droższe niż standardowe. Pisze się o gigantycznych środkach na zarządzanie projektami, znacznie przekraczającymi normy ustalone przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Proszę państwa, zacytuję tylko jeden fragment z uwag pokontrolnych.

„Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, że przyjęte dla priorytetu 3. wskaźniki produktu i rezultatu nie pozwalają na rzetelną ocenę, czy w wyniku realizacji projektów systemowych i konkursowych nastąpi: podwyższenie jakości sytemu oświaty, wzmocnienie zdolności systemu edukacji w zakresie monitoringu, ewaluacji i badań edukacyjnych, podniesienie jakości systemu kształcenia i doskonalenia nauczycieli, poprawa stopnia powiązania oferty w zakresie kształcenia i szkolenia z potrzebami rynku pracy. System monitorowania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki nie umożliwia wskazania zmian o charakterze jakościowym w polskiej edukacji." To jest tylko jeden z fragmentów bardzo krytycznej, negatywnej oceny NIK, jeśli chodzi o realizację zadań, w tym – w szczególności – z zakresu doskonalenia nauczycieli.

I ostatnia uwaga, uzasadniająca negatywną opinię w zakresie rozdziału 80146. Szanowni państwo, pragnę zwrócić uwagę na jeden przykład związany z wdrażaniem ustawy tak zwanej przedszkolnej. Okazuje się nagle, że przy wykładni Ministerstwa Edukacji Narodowej nastąpiło nieprawdopodobne zamieszanie w zakresie realizacji zadań dodatkowych. Okazuje się, że po pierwsze – na rynku pracy nie ma nauczycieli, którzy spełnialiby wymogi kwalifikacyjne, wynikające z rozporządzenia MEN. Które przedszkola mogłyby zatrudniać, nawet, jeśli organy prowadzące decydują się na to?

Z drugiej strony nauczyciele, którzy są zatrudnieni, jeśli chodzi o wychowanie przedszkolne, gdyby chcieli realizować wnioski rodziców w zakresie organizacji zajęć dodatkowych, wymagałoby to uruchomienia systemu dokształcania i doskonalenia nauczycieli. I budżety wojewodów to jest doskonałe miejsce na określenie tego priorytetu przez kuratora oświaty do organizacji tego typu form. Ustawa została wdrożona i do tej pory nic się nie zrobiło w tym zakresie. Mówi się o jakimś enigmatycznym programie, pewnie z nowej perspektywy, który uruchomiony będzie w 2015 roku. Natomiast równocześnie tnie się o 50% coś, co jest wymogiem prawa, co jest zapisane w art. 70a ustawy – Karta Nauczyciela. Dlatego taka a nie inna propozycja opinii.

Szanowni państwo, rezerwy celowe. Jeśli chodzi o rezerwę celową numer 10, to tutaj nastąpiła zmiana nazwy w stosunku do wcześniejszej. Jest to rezerwa związana z kosztami awansu zawodowego nauczycieli. Ta kwota jest, co prawda minimalnie mniejsza w stosunku do roku poprzedniego, ale koszty awansu zawodowego nauczycieli są w podobnej wysokości. Więc sądzę, że na to zadanie wystarczy pieniędzy. W związku z tym proponuję tutaj opinię pozytywną.

Natomiast, jeśli chodzi o stypendia Prezesa Rady Ministrów dla uczniów szczególnie uzdolnionych, to jest to rezerwa poz. 11. Co prawda środki są identyczne, jak w ubiegłym roku, ale proponuję opinię negatywną. Z jakiego powodu? Proszę państwa wysokość tych stypendiów nie zmieniła się w praktyce, co do kwoty bezwzględnej, nie mówię o porównaniach realnych. Od 2001 roku, a więc przez 13 lat, ta kwota się nie zmienia. Jeżeli to ma spełniać w jakiś sposób swoją rolę, poddaję to pod wątpliwość.

Następna rezerwa 26 – Środki na zadania w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. To do tej pory nazywało się Narodowy Fundusz Stypendialny. W tym są stypendia socjalne oraz tak zwana wyprawka szkolna. Tutaj proponowana kwota jest mniejsza o 1000 tys. zł w stosunku do roku 2013. Tutaj też proponuję opinię negatywną. Może nie tyle z powodu samej kwoty, ale przede wszystkim od wielu lat, mimo próśb nawet dezyderatów Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, połączonych Komisji, nie zrobiono w tym zakresie praktycznie rzecz biorąc nic, żeby sprawić, aby te środki były wykorzystane w znacznie większym stopniu niż dotychczas przez jednostki samorządu terytorialnego.

Rezerwa 44 – Dofinansowanie zadań wynikających z obniżenia wieku szkolnego – środki na realizację programu „Radosna szkoła". Rezerwa ta jest mniejsza o blisko 20.000 tys. zł w stosunku do pierwotnego budżetu na rok 2013. W ramach nowelizacji ta rezerwa została zmniejszona. Argumentowano to tym, że jest mniejsze zainteresowanie ze strony jednostek samorządu terytorialnego. Oczywiście, proponuję tutaj negatywną opinię. Szczególnie z tego powodu, że od 1 września 2014 roku połowa rocznika sześciolatków pójdzie do klas pierwszych. W tej chwili taki jest stan prawny.

Otrzymaliście państwo (mówię o posłach przynamniej członkach Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży), w skrytkach, raport Najwyższej Izby Kontroli „Przygotowanie gmin i szkół do objęcia dzieci sześcioletnich obowiązkiem szkolnym". Jest to kolejny raport NIK, który wskazuje, że szkoły absolutnie nie są przygotowane. Przy okazji wyjaśniają pewien mechanizm, dlaczego ta rezerwa (bo to nie jest tylko w 2013 roku, ale również w latach poprzednich) nie jest wykorzystywana przez organy prowadzące. A, no nie jest wykorzystywana, dlatego, że kształt programu „Radosna szkoła" jest zawężony, praktycznie rzecz biorąc, do dwóch zadań: do wyposażenia i do placu zabaw. Natomiast nie uwzględnia potrzeb samorządów w zakresie dostosowania infrastruktury szkolnej szczególnie, jeśli chodzi o sale lekcyjne, komunikację, organizację świetlic, potrzeby lokalowe.

Zacytuję tylko jeden fragment z ważniejszych wyników kontroli NIK. „W ramach programu „Radosna szkoła" dofinansowanie z budżetu państwa wyłącznie do tworzenia mini zabaw, placów zabaw w szkołach. Nie stworzono natomiast możliwości realizacji innych przedsięwzięć poprawiających warunki realizacji podstawy programowej lub organizacji zajęć opiekuńczo-wychowawczych w świetlicy szkolnej".

Proszę państwa, z raportu wynika (co prawda próba była stosunkowo niewielka), że 50% szkół nie jest dobrze przygotowanych do przyjęcia sześciolatków. Dlatego jest pilna potrzeba zmiany programu „Radosna szkoła". Sygnalizowaliśmy ten problem już od dwóch lat – mówię o Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, że należy go zmienić, jeśli chodzi o zakres jego funkcjonowania. W ślad za tym, po pierwsze – znikną problemy z wykorzystywaniem tych środków przez organy prowadzące a po drugie – okaże się, że tych środków nawet jest za mało. Dlatego, jak w sentencji, proponuję opinię negatywną.

Rezerwa 52 – Zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego. Proszę państwa, ten zapis w ustawie jest powtórzeniem zapisu ze zmiany ustawy o systemie oświaty. Tam na kilka lat został przedstawiony poziom, właściwie limit wydatków na ten cel.

Panie ministrze, pragnę zwrócić uwagę na następującą rzecz. Wszystkie kalkulacje i cele, które towarzyszyły podczas dyskusji nad ustawą, to były dwa cele: refundacja ubytku dochodów z tytułu ograniczenia opłat rodziców a drugi to rozwój sieci przedszkolnej. W trakcie kłopotów z wyjaśnianiem, wykładnią, co do organizacji zajęć dodatkowych, okazało się, że jest ukryty jeszcze jeden, trzeci cel, że część tych pieniędzy jest również na rozwój oferty edukacyjnej przedszkoli. Skoro pojawił się nowy cel to i powinny pojawić się większe środki. To po pierwsze.

Po drugie, pragnę zwrócić uwagę (co przyznaliście państwo w uzasadnieniu), że obliczenia były dokonane przy kalkulacji, że średni poziom, liczba godzin ponad podstawę

programową, to jest 2,2 godziny. Średnio przedszkolak przebywa w przedszkolu 7,2 godziny, 5 godzin bezpłatnych plus 2,2 dodatkowe. Teraz taka a nie inna interpretacja dotycząca organizacji zajęć dodatkowych spowoduje znacznie większe wydatki samorządów. Zajęcia dodatkowe w dużym stopniu będą i są organizowane przez organy prowadzące, ale w innych formach jak dotychczas, związanych z zupełnie innym systemem finansowania. Powodują znacznie większe wydatki samorządów, ponieważ ten średni okres przebywania dzieci w przedszkolu się zwiększa. W związku z tym ta kwota, w świetle takiej a nie innej interpretacji MEN, jest skalkulowana zbyt nisko. Nie wystarczy tłumaczenie przedstawione na posiedzeniu podkomisji, że w dalszym ciągu to jest zadanie własne. Jeżeli dokonujemy zmian prawnych ograniczających dochody gmin, organów prowadzących z jednej strony a z drugiej strony – wykluczamy finansowanie zajęć z innych źródeł i przejęcie dofinansowania przez organy prowadzące, to nie może zostać ta sama kwota. Stąd też propozycja opinii negatywnej.

Jeśli chodzi o rezerwę 68 – Przygotowanie i przeprowadzenie egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie, to tutaj proponuję opinię pozytywną.

Tak wygląda sentencja obu tych części, części 83 – Rezerwy celowe i części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo.

Panie pośle mam tylko jeszcze jedno pytanie. Nie wiem, czy dobrze zanotowałem: jeśli chodzi o część 85 dział 801, pana opinia w części wydatkowej jest negatywna. Tak?

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Tak.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Przy dochodowej pozytywna?

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Pozytywna.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dobrze. Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję. Do dyskusji zgłosił się pan poseł Lech Sprawka, pan poseł Zbigniew Dolata. Czy jeszcze ktoś chciałby zabrać głos? Pani posłanka Marzena Wróbel i pan poseł Baszczyński, przepraszam – pan prezes Baszczyński. Niestety, nie założyłem okularów. Były poseł czyli pozostajemy w konwencji. Nie słyszę więcej zgłoszeń.

Dziękuję.

Proszę w takim razie pana posła Sprawkę. Rozumiem, że pan poseł chce wypowiedzieć się na temat subwencji?

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Tak. Kilka słów na temat subwencji. Pan minister rozpoczął słowami radości i przyjemności z przedstawiania propozycji w tym zakresie. Być może dla ministra edukacji narodowej są to radosne wieści, natomiast gorzej jest z jednostkami samorządu terytorialnego. Otóż, proszę państwa, po raz pierwszy w historii (od czasu wprowadzenia takiego mechanizmu finansowania) część oświatowa subwencji ogólnej jest mniejsza niż w poprzednim roku. Co prawda o niewielką kwotę, bo około 10.000 tys. zł, 9.000 tys. zł z kawałkiem, ale jest to pierwszy raz. Pierwszy raz w historii jest mniejsza kwota części oświatowej subwencji w stosunku do roku poprzedniego. Mimo, że od 1 września 2014 roku połowa rocznika sześciolatków przychodzi do klas pierwszych, wprowadzane jest ograniczenie liczebności oddziałów w klasach pierwszych do 25, rozszerza się zakres zadania pod nazwą „Zawodowe kursy kwalifikacyjne", wzrastają koszty rzeczowe funkcjonowania szkół, to mimo to następuje obniżenie części oświatowej subwencji ogólnej. To jest pierwsza poważna wątpliwość, która powinna skłonić obie Komisje do negatywnej opinii. Tak myślę.

Kwestia następna. Panie ministrze, w uzasadnieniu do ustawy budżetowej szczegółowo przedstawiono tylko i wyłącznie rachunek związany z porozumieniem co do przekazania prowadzenia szkół. Natomiast tylko do ogólników sprowadzono liczbę nauczycieli, zmiany liczby nauczycieli. Co się wydarzy, to nie podano żadnej liczby, jeśli chodzi o liczbę nauczycieli w systemie. Nie podano żadnej dokładnej liczby związanej z liczbą uczniów.

Na tej kanwie bardzo proszę o zweryfikowanie tego, co powiem. Z materiałów dodatkowych, które otrzymaliśmy między innymi na moją prośbę wczoraj wieczorem wynika, że przyjęliście państwo założenie, że liczba nauczycieli zmniejszy się w wyniku niżu demograficznego o 8600 nauczycieli w roku 2014. Natomiast przewidujecie państwo, że w wyniku przyjęcia sześciolatków od 1 września, ograniczenia liczby uczniów w oddziale do 25 i wzrostu nauczycieli zatrudnionych przy zawodowych kursach kwalifikacyjnych, że to daje jak gdyby zatrudnienie 5000 nauczycieli. *Summa summarum* wychodzi na to, że liczba nauczycieli w systemie według państwa spadnie o około 3661osób. Tak wynika z przedstawionych przez państwa danych.

Szanowni państwo, proszę zwrócić uwagę, że to nie są ci sami nauczyciele. Spośród 8000 iluś tam, to oni wszyscy nie będą jako nauczyciele wychowania przedszkolnego czy jako nauczyciele przy kursach kwalifikacyjnych. Przede wszystkim dotyczy to w dużym stopniu nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych i nauczycieli przedmiotów przyrodniczych, w związku z dalszym ciągiem wdrażania reformy programowej.

Druga uwaga i równocześnie pytanie. Panie ministrze, mówię to na przykładzie liczby uczniów w szkołach niepublicznych prowadzonych przez inne podmioty niż jednostki samorządu terytorialnego. To jest ważna liczba, dlatego, że ona decyduje o wysokości dotacji, którą samorządy muszą przekazać tym podmiotom. Otóż, na przestrzeni lat sytuacja wygląda następująco. W 2011 roku, w stosunku do roku 2010, liczba uczniów przeliczeniowych wzrosła w tych szkołach o 36.000, w roku 2012 – w stosunku do 2011 roku – wzrosła o 49.000, w roku 2013 wzrosła o 32.000 w stosunku do roku 2012. Natomiast, przy opracowaniu budżetu przyjęliście państwo, że nagle w roku 2014 liczba uczniów przeliczeniowych nie wzrośnie a spadnie o 40.000. Kompletnie odwrócony trend w stosunku do tego, co dzieje się permanentnie od pięciu lat. Jaka przyczyna takiej prognozy? Pragnę zwrócić uwagę, że te zwiększające się liczby uczniów przeliczeniowych .... Korzystam z danych udostępnionych przez MEN w ramach dostępu do informacji publicznej. Wzrost liczby uczniów w szkołach niepublicznych przy jednoczesnym wzroście standardu A, oznacza wzrost dotacji dla szkół. To oznacza, że na prowadzenie szkół prowadzonych przez siebie (mówię o jednostkach samorządu terytorialnego) jest znacznie mniej pieniędzy. Szczególnie będzie to odczuwalne w sytuacji, kiedy subwencja w roku 2014 będzie w większości gmin, szczególnie wiejskich, mniejsza niż w roku 2013. Skąd źródło takiej prognozy? Czy to jest oparte o realne przesłanki? Czy to jest „pasówka", żeby udowodnić, że rezerwa nie powinna być większa niż w roku 2013.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję, panie pośle.

Proszę pana posła Zbigniewa Dolatę.

Poseł Zbigniew Dolata (PiS):

Dziękuję bardzo. Jeśli panu ministrowi chodziło o to, żeby doprowadzić do furii nauczycieli i samorządowców to osiągnął pan z nawiązką swój efekt. Szczerze mówiąc, trzeba dość specyficznego podejścia również do swoich obowiązków, aby wyrażać radość z takiego budżetu dla polskiej oświaty. Jest chyba oczywiste, czy powinno być oczywiste, że minister edukacji narodowej zabiega w ramach rządu o jak największe środki dla swojego resortu a, tak naprawdę, dla przyszłości Polski. Tymczasem okazuje się, że minister edukacji jest zadowolony z tego, że subwencja oświatowa spada o te niecałe 10.000 tys. zł a tylko spada znacznie więcej. Trzeba to powiedzieć, że w założeniach budżetu jest zapisana inflacja blisko 2,5%. Więc to jest spadek znacznie większy niż te dwie setne procenta, które tutaj pan minister tak lekko nam podał.

Tak samo, jeśli chodzi o spadek liczby etatów nauczycieli. To nie jest spadek liczby etatów związany z niżem demograficznym, bo w ten sposób resort tłumaczy, jakby usprawiedliwiając się. No, jest niż demograficzny. Tylko tak naprawdę ten spadek jest przecież związany z forsowaniem zmian programowych, które właściwie unicestwiły liceum ogólnokształcące. Teraz nauczyciele ponoszą tego konsekwencje i, niestety, będą ponosili je w dalszym ciągu.

Te dane, o których tutaj mówił pan poseł Sprawka, to są dane minimalne. Wydaje się, że może być podobnie jak w tym roku. Znacznie więcej nauczycieli straci pracę niż przewidywało Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Chcę również odnieść się do koreferatu przemiłej pani poseł Wolak. No, jednak koreferat powinien, chociaż w minimalnym stopniu odnosić się do sytuacji, czy do prerogatywy, która w koreferacie powinna być poruszona. Jeśli pani poseł nie zauważyła tego spadku subwencji oświatowej a opowiada tam o jakiś drobiazgach, no to chyba jednak niezbyt uczciwie podeszła do swoich obowiązków. Powinna poinformować Komisje.

Głos z sali:

Panie przewodniczący, przepraszam bardzo, czy my musimy wysłuchiwać oceny pana posła?

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Tak. Dyskusja nieraz jest w sferach oceny.

Głos z sali:

To jest ocena osoby.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Pani poseł, zaraz pani damy *ad vocem*...

Poseł Zbigniew Dolata (PiS):

Pani poseł to jest merytoryczna wypowiedź, bo ja zmierzam...

Głos z sali:

To jest wypowiedź oceniająca.

Poseł Zbigniew Dolata (PiS):

Ależ oczywiście, bo my oceniamy budżet ...

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Przepraszam. Szanowne koleżanki i koledzy, teraz głos ma pan poseł Zbigniew Dolata.

Poseł Zbigniew Dolata (PiS):

Dziękuję bardzo.

Panie przewodniczący, my oceniamy budżet i, w tym kontekście, też oceniam ten koreferat. Zmierzam do konkluzji. Otóż, my jako posłowie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej nie możemy zaopiniować takich propozycji budżetu na rok 2014 z prostego powodu: dalibyśmy sygnał środowiskom samorządowym i nauczycielom, że godzimy się na czynienie oszczędności budżetowych kosztem polskiej oświaty. Nie powinniśmy się godzić. Powinniśmy dać silny sygnał rządowi, ministrowi finansów. Chociażby te dwie Komisje merytoryczne na to się nie godzą. A jeśli posłowie koalicji uważają inaczej, no to im bardzo współczuję.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję. Proszę panią posłankę Ewę Wolak o odniesienie się. Jeśli można to merytorycznie do tych spraw, które poruszył pan poseł.

Poseł Ewa Wolak (PO):

Panie przewodniczący, szanowni państwo. Panie pośle, przede wszystkim prosiłabym uważnie słuchać i to jest podstawa. Myślę, że koreferent nie musi powtarzać tego, co powiedział wcześniej pan minister. Pan minister wyjaśnił, jaka jest kwota przeznaczona w ramach subwencji ogólnej dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, zczego to wynika. Krótko, wynika to z przekazania szkół. Ja, szanowni państwo,

szanuję państwa czas. Nie będę powtarzała tego, co mówi pan minister. Szeroka, kilkugodzinna dyskusja odbyła się na posiedzeniu podkomisji ekonomiki edukacji w poniedziałek o godzinie 15. Tam szczegółowo wypytywaliśmy pana ministra. Mam możliwość przedstawienia państwu opinii pozytywnej. Zaproponowałam to. Jeśli nie będzie sprzeciwu, to będziemy głosowali. Pan minister bardzo mocno podkreślił, że jest wszystko, cała subwencja oświatowa jest wystarczająca, zgodnie z potrzebami i odniósł się do tego, co było w poprzednich latach. Nie mam obowiązku powtarzać i proszę się wsłuchiwać w wcześniej wypowiadane słowa przez pana ministra. Kieruję te słowa do pana posła Dolaty.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Proszę o głos panią posłankę Marzenę Wróbel.

Poseł Marzena Wróbel (SP):

Prawdę powiedziawszy, całą ostatnią dyskusję uważam za skandaliczną. Pragnę przypomnieć posłom Platformy Obywatelskiej, że Sejm jest od oceniania i kontroli. Między innymi od oceniania i kontroli. I wy wreszcie nauczcie się, przeczytajcie konstytucję, bo to, że się kompromitujecie we własnym imieniu, to mnie mało interesuje.

Głos z sali:

Ciszej, prosimy ciszej.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Pani poseł, pani poseł, proszę...

Poseł Marzena Wróbel (SP):

Natomiast nie życzę sobie, żebyście ograniczali prawa innych posłów do krytycyzmu w podejściu do opisywanej przez was rzeczywistości. Ja nie przychodzę tutaj po to, żeby wygłaszać laurki pod adresem rządu.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Pani poseł, pani poseł bardzo proszę ciszej...

Głosy z sali:

Ciszej. Dlaczego pani krzyczy?

Poseł Marzena Wróbel (SP):

Jeśli opowiadacie głupoty, to w tym kontekście będziecie musieli jednak znieść mój podniesiony ton.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Pani poseł, bardzo proszę o ton ciszej.

Poseł Marzena Wróbel (SP):

Po raz kolejny to, co robicie i to jak się zachowujecie, jest to po prostu skandaliczne. A większość z państwa legitymizuje się wyższym wykształceniem. Proszę państwa, wyższe wykształcenie do czegoś zobowiązuje. Zobowiązuje do krytycyzmu a nie do wygłaszania laurek.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Droga pani poseł, bardzo proszę...

Poseł Marzena Wróbel (SP):

To tyle, jeśli idzie o podsumowanie tej części dyskusji. Natomiast ja ma pytanie do Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Pani poseł, bardzo proszę, za chwilę. Bardzo proszę, o uspokojenie emocji. Rozumiem, że już to mamy za sobą. Teraz bardzo proszę o konkretne pytania i wnioski. Proszę już o spokój.

Poseł Marzena Wróbel (SP):

Panie przewodniczący, ja też mam apel do pana. Wtedy, kiedy są przerywane wypowiedzi posłów opozycji, proszę, aby pan reagował. Wypowiedzi są przerywane przez członków Platformy Obywatelskiej.

Jesteśmy posłami Rzeczpospolitej i do nas, posłów Rzeczpospolitej, przypisana jest określona godność. I ja mam prawo oczekiwać, że w Sejmie RP moje uwagi, nawet najbardziej krytyczne w stosunku do rządu i opcji rządzącej zostaną wysłuchane. Możecie zgłosić zdanie odrębne, możecie zgłosić przeciwstawną opinię, ale musicie mnie wysłuchać.

Głosy z sali:

Ale my słuchamy.

Poseł Marzena Wróbel (SP):

Mówię nie tylko do was, ale także do wszystkich innych przedstawicieli narodu.

Pytanie do Ministerstwa Edukacji Narodowej. Po raz kolejny dziękuję panu posłowi Sprawce za ten niezwykle dociekliwy koreferat i zaprezentowanie całego wieloletniego kontekstu dotyczącego nakładów na system doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Szanowni państwo, odpis, który został zapisany w ustawie – Karta Nauczyciela w art. 70a ma bardzo głęboki sens. I ci, którzy ten odpis tworzyli doskonale zdawali sobie z tego sprawę. Każdy nauczyciel tak, jak każdy lekarz potrzebuje ciągłego doskonalenia. To nie jest tak, że po ukończeniu nawet najlepszych uczelni jesteśmy w stu procentach przygotowani do wykonywania pracy w swoim zawodzie. Pamiętam, że jako młoda nauczycielka miałam bardzo wiele wątpliwości.

Panie przewodniczący, tutaj znowu panie z Platformy Obywatelskiej mnie zagłuszają. Nie znam pani nazwiska, przykro mi nie mogę...

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Jeszcze raz apeluję. Pani poseł, proszę o chwilę…

Poseł Marzena Wróbel (SP):

Formułują obraźliwe uwagi pod moim adresem.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Pani poseł, proszę o chwilę uwagi dla mnie. Zwracam się do wszystkich o uspokojenie emocji. Faktycznie, jeżeli ktoś z nas odczuwa, że jest obrażany, to oczywiście jest droga komisji etyki. Ale bardzo proszę, żebyśmy nie musieli do siebie krzyczeć, żebyśmy mogli sprawnie przeprowadzić działanie, jakie mamy zaplanowane. Żeby każdy mógł swój głos zawsze dołączyć, jeśli będzie chciał się wypowiedzieć. Bardzo proszę.

Poseł Marzena Wróbel (SP):

Kolejna kwestia. Ja nie wiem, czy na tej sali siedzą nauczyciele, czy nie siedzą. Każdy, kto był nauczycielem ten doskonale wie, jak wiele wątpliwości ma zwłaszcza młody absolwent choćby najlepszej uczelni, jak wiele musi konsultować z kolegami, jak wiele musi się jeszcze nauczyć w zakresie na przykład metodyki pracy z dziećmi. To, że mamy całkiem niezły system doskonalenia zawodowego nauczycieli, to jest duże osiągnięcie Polski. We wszystkich krajach, które stawiają na edukację, funkcjonują takie systemy. Tymczasem w Polsce, co jakiś czas pojawiają się elementy osłabiania tego systemu. Kilkanaście lat temu robiono bardzo wiele, aby sprywatyzować system doskonalenia zawodowego. W tej chwili osłabia się go pod względem finansowym. Po co? No, po to, aby później powiedzieć, że jest on niewydolny i żeby go ostatecznie zniszczyć. Chcę wiedzieć, jakie są plany ministerstwa w odniesieniu do systemu doskonalenia nauczycieli w kontekście kompromitujących, to jest za mało powiedziane, skandalicznych odpisów z tytułu art.70a ustawy – Karta Nauczyciela.

Dlaczego chcecie osłabić ten system?

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo. Poproszę pana przewodniczącego Baszczyńskiego, bardzo proszę.

Wiceprezes Zarządu Głównego Związku Nauczycielstwa Polskiego Krzysztof Baszczyński:

Dziękuję bardzo. Związek Nauczycielstwa Polskiego Krzysztof Baszczyński. Panie przewodniczący, ja za chwilę przekażę opinię naszej organizacji do projektu budżetu w dziale – Oświata i wychowanie. Zanim to zrobię kilka słów do państwa posłów w kontekście tego budżetu.

Przyznam, że mam pewien dylemat wobec wstępu pana ministra, który przyniósł dobrą nowinę dotyczącą budżetu. My mamy, niestety, nieco inną ocenę tego projektu. Bo skoro maleje udział oświaty w Produkcie Krajowym Brutto, skoro po raz pierwszy, jak powiedział pan poseł Sprawka, zmniejsza się subwencja oświatowa, to proszę mi wybaczyć, że użyję tego sformułowania, ale uważamy, że jest to w oświacie budżet przetrwania. Dlaczego używam tego słowa? Przetrwania do czasu wejścia w życie nowelizacji dwóch ustaw systemowych, a mianowicie ustawy – Karta Nauczyciela, która – po pierwsze, zmienia ona system wynagradzania nauczycieli, w tym zmniejsza wynagrodzenia nauczycieli wiejskich. Karta Nauczyciela, która zupełnie inaczej sytuuje awans zawodowy, która likwiduje niektóre dodatki socjalne, w tym jakże istotny dla młodych nauczycieli dodatek na zagospodarowanie. Co ciekawe, jeszcze nie było to przedmiotem prac w parlamencie a już – tak przynajmniej my oceniamy – pewne decyzje w tym zakresie zapadają, jeśli chodzi o budżet.

Nazywamy to budżetem przetrwania również w kontekście nowelizacji ustawy o systemie oświaty. To przecież w tym projekcie zakłada się możliwość przekazywania placówek bez względu na liczbę uczniów czy słuchaczy (typu poradnie psychologiczno-pedagogiczne, typu bursy, internaty, biblioteki pedagogiczne) innym podmiotom do prowadzenia. W tym projekcie zakłada się, że w przedszkolach będą mogły pracować osoby, które nie są nauczycielami. Dlaczego o tym mówię? Uważamy, że to oznacza, że wszyscy ci, co stworzyli ten projekt budżetu, czekają na to, co się wydarzy po przyjęciu przez parlament tych ustaw.

Stąd moje pytanie do pana ministra. Panie ministrze, czy nasza diagnoza, czy nasza ocena dotycząca projektu budżetu państwa jest prawidłowa? Czy zakładane środki subwencyjne, czy zakładany udział oświaty w PKB, jest związany z tym, o czym mówiłem przed chwilą czyli projektem nowelizacji dwóch ustaw systemowych? To jest pierwsze pytanie.

Drugie. Jak to się dzieje, że z jednej strony pan przedstawia, czy przynosi radosną nowinę, iż wzrosną nakłady na oświatę a z drugiej strony maleje udział oświaty w PKB i maleje udział subwencji oświatowej?

Dziękuję bardzo.

Pozwolę sobie przekazać te opinie. Co prawda nie ma pana przewodniczącego Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, ale to są opinie i dla pana i dla pana przewodniczącego drugiej Komisji.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo.

Egzemplarz dla pana przewodniczącego przekażemy na ręce pań pracujących w sekretariacie Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej.

W związku z wyczerpaniem listy posłów i gości chętnych do zabrania głosu, bardzo proszę przedstawiciela rządu o odniesienie się do uwag i pytań, proszę bardzo.

Podsekretarz stanu w MEN Maciej Jakubowski:

Szanowni państwo. Dziękuję bardzo za te pytania i komentarze do materiału, który państwu przedstawiłem. Myślę, że jest tutaj trochę nieporozumień, szczególnie w przypadku subwencji oświatowej. Pani poseł już odpowiedziała na te zarzuty, ale myślę, że warto je powtórzyć jeszcze raz, były także powtarzane w ostatnich wypowiedziach, chociażby pana Baszczyńskiego. Zmniejszenie subwencji oświatowej jest związane tylko i wyłącznie z przekazaniem czterech placówek oświatowych innym podmiotom niż jednostki samorządu terytorialnego.

Może wymienię te placówki. To są dwie placówki artystyczne przekazane do prowadzenia przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. To jest też odpowiedź

na wnioski marszałka województwa śląskiego oraz marszałka województwa wielkopolskiego. Włączono Kolegium Języków Obcych w Lesznie do Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Lesznie. Także włączono Kolegium Nauczycielskie w Gliwicach do Politechniki Śląskiej. To są te cztery placówki, na które wcześniej kwota była uwzględniona w subwencji. Po ich przekazaniu i przejęciu przez ministrów te placówki trafiły do ich budżetu. To jest techniczna zmiana.

Natomiast, jeśli chodzi o pozostałe kwoty i pozostałe zadania, które są przewidziane w subwencji oświatowej, to tak naprawdę kwota przeznaczona na te zadania jest bardzo podobna, mimo spadku liczby uczniów. Dlaczego to jest warte podkreślenia? Bo tak naprawdę nie jest ważne tylko i wyłącznie, jaka jest ogólna kwota subwencji a tylko – na jakie zadania jest ona przeznaczona. Cały czas mamy z tym do czynienia. Jednak, mimo tego, że wzrośnie liczba uczniów w klasach pierwszych dzięki reformie obniżającej wiek szkolny, to cały czas mamy jednak do czynienia z efektami niżu demograficznego. Tak, jak w poprzednich latach, tak i w tym roku. I liczba uczniów – pan poseł Dolata się uśmiecha, ale panie pośle, ja mogę te dane panu przedstawić, te dane są z Systemu Informacji Oświatowej. Liczba uczniów z roku 2013 w stosunku do roku 2014 była wyższa o 100 tys. osób. Te 100 tys. osób było uwzględnione w subwencji oświatowej w 2013 roku. W 2014 roku o te 100 tys. osób, o dofinansowanie zadań edukacyjnych dla tych 100 tys. osób, powinno być mniej środków. A kwota przewidziana w subwencji po obniżeniu zadań związanych z tymi czterema placówkami oświatowymi jest taka sama. Wskazywałem także na to, że standard oświatowy A między rokiem 2013 a 2014 rokiem dzięki temu wzrośnie.

Odniosę się do wypowiedzi pana Baszczyńskiego odnośnie udziału oświaty, wydatków oświatowych w PKB. Ten udział jest bardzo podobny. Oczywiście, są pewne wahania, ale one głównie wynikają z wahań w PKB a nie wydatkach oświatowych. Pan prezes na pewno wie, że w ostatnich latach pensje nauczycielskie zostały podniesione o 50%. I te środki decydowały także o wzroście subwencji oświatowej. W ostatnim roku, po tych bardzo znaczących podwyżkach, rzeczywiście wynagrodzenia nauczycielskie nie wzrosły. Nie ma też powodu, żeby z tego względu zwiększać subwencje oświatowe, bo to są realne obciążenia, które ponoszą jednostki samorządu terytorialnego. To są właśnie pensje nauczycielskie.

Ale myślę, że jednak podtrzymam swój optymizm, co do tego budżetu. Martwi mnie to, że przedstawiciele nauczycieli nie dostrzegają, że dodatkowy 1.000.000 tys. zł przeznaczono na edukację przedszkolną. To są także dodatkowe miejsca pracy dla nauczycieli. To są realne środki, które trafią do budżetów gmin na ten cel w najbliższym roku. Przypomnę, że w tym roku trafiło ponad 500.000 tys. zł a w kolejnym roku, w 2014, ta kwota wzrośnie o ponad 1.000.000 tys. zł. Myślę, że podtrzymam swój optymizm i radość z tego, że w tak trudnych czasach dla budżetu państwa ten dodatkowy 1.000.000 tys. zł na oświatę, na edukację najmłodszych dzieci został wypracowany.

Teraz chcę odnieść się do kwestii związanych z doskonaleniem zawodowym nauczycieli. Chcę podkreślić, że te pieniądze, które są zabezpieczone w budżetach wojewodów, czy też w budżecie ministerstwa, to są bardzo drobne kwoty w porównaniu z ogółem pieniędzy przeznaczonych na doskonalenie zawodowe nauczycieli. Oczekuję, że podobna dyskusja będzie dzisiaj w godzinach popołudniowych. Państwo posłowie wskazywali, że te środki są niewielkie, zaniżane w budżetach wojewodów, ale one odpowiadają realnemu wykonaniu i są odpowiedzią na zapotrzebowanie w poprzednich latach. Ta kwota zabezpieczona na 2014 rok jest wyższa niż kwota wydatkowana w roku 2013, czy w roku 2012, w budżetach wojewodów. Są to jednak kwoty niewielkie w porównaniu z całością środków, które są zabezpieczone w jednostkach samorządowych, czy też przekazywane placówkom doskonalenia zawodowego nauczycieli. To są kwoty powyżej 350.000 tys. zł. My tutaj mówimy o kwotach, o zmniejszeniu zapisanych ustawowo przed ustawą okołobudżetową 13.000 tys. zł do około 8000 tys. zł. Myślę, że w porównaniu z tym, to są kwoty niewielkie.

Pan poseł Sprawka odniósł się także do projektów unijnych. Bardzo panu posłowi dziękuję. Pan poseł zna moją argumentację i myślę, że to był taki ruch wyprzedzający, bo pan poseł bardzo dokładnie wie, jak duże kwoty są przekazywane na doskonalenie zawodowe

nauczycieli ze środków unijnych. W poprzednich latach to były kwoty sięgające 100.000 tys. zł rocznie a na 2014 rok już teraz zaplanowano 66.000 tys. zł. To są dodatkowe pieniądze w systemie. W dyskusji o poprzednich budżetach także wskazywałem na to, że nie byłoby zasadne kierowanie skromnych środków z budżetów wojewodów, czy też z MEN, na doskonalenie nauczycieli, kiedy mamy dodatkowe kilkukrotnie wyższe środki ze środków unijnych.

Pan poseł wspomniał także o raporcie Najwyższej Izby Kontroli dotyczącym realizacji właśnie projektów odnoszących się do doskonalenia nauczycieli. Jednak pan poseł nie wspomniał, że ten raport dotyczy wstępnej fazy uruchamiania projektów z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. To były projekty, które były uruchomione w roku 2009. Uwagi Najwyższej Izby Kontroli zostały wdrożone. Wtedy, rzeczywiście, sytuacja była taka, że nie osiągnięto wskaźników. Analiza NIK skończyła się w grudniu poprzedniego roku i na chwilę obecną wszystkie wskaźniki dotyczące doskonalenia zawodowego nauczycieli są osiągnięte już teraz a te projekty wciąż jeszcze się realizują. Nie ma tutaj zagrożenia, że te pieniądze nie trafią do nauczycieli. Pewne kwestie, na które wskazywał pan poseł i problemy w początkowej fazie wdrażania tych projektów, także zostały skorygowane. Obecnie te błędy nie są już popełniane.

Ponieważ ta sprawa budzi takie kontrowersje, to może wskażę dokładnie te projekty, które są realizowane. Odniosę się także do komentarza pani poseł Marzeny Wróbel, że te pieniędzy, czy też te projekty na wsparcie nauczycieli, są niewystarczające. Mam tutaj listę projektów na łączną kwotę 66.000 tys. zł w roku 2014, czyli kwotę kilkukrotnie wyższą niż ta zaplanowana w budżetach wojewodów, o której tutaj dyskutowaliśmy.

Mam na przykład projekt „Opracowanie pilotażowe wdrożenie programów doskonalenia zawodowego nauczycieli w przedsiębiorstwach dla nauczycieli kształcenia zawodowego". To jest druga edycja realizowana przez Ośrodek Rozwoju Edukacji.

„Edukacja dla pracy – etap pierwszy" realizowany przez Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej. To jest projekt wspierania doradztwa zawodowego.

Kolejny projekt realizowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE). To jest ten sam projekt, którego pierwszy konkurs był w 2011 roku, obecnie jest to kontynuacja projektu, o którym już wcześniej wspomniałem.

Łącznie w tych trzech projektach, które teraz wymieniłem, to jest dwadzieścia kilka milionów złotych przekazanych na doskonalenie zawodowe nauczycieli.

Dwa inne projekty „Zagraniczna mobilność szkolnej kadry edukacyjnej" w ramach projektów instytucjonalnych realizowanych przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji. To jest łączna kwota dwóch podobnych projektów na ponad 5000 tys. zł.

Projekt „System doskonalenia zawodowego nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganiu szkół" realizowany przez ORE na kwotę ponad 11.000 tys. zł.

„Edukacja dla pracy – etap drugi" realizowany ponownie przez Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej na kwotę ponad 18.000 tys. zł.

Projekt „Opracowanie i pilotaż aktywnych metod pracy nauczyciela z uczniem opartych na metodzie badawczej", więc bardzo nowoczesne wsparcie nauczycieli, realizowany przez Centrum Nauki Kopernik. To jest kwota 1300 tys. zł.

„Doskonalenie nauczycieli kształcenia zawodowego, wspieranie doradztwa zawodowego", to kolejny projekt realizowany przez Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej. To jest kwota blisko 4000 tys. zł.

Łącznie te projekty w 2014 roku zostaną zrealizowane na kwotę ponad 66.000 tys. zł. Jeszcze raz chcę podkreślić, że to są dodatkowe kwoty w systemie. To są kwoty ponad to, co samorządy mają już zaplanowane, ponad to, co jest przekazywane ośrodkom doskonalenia nauczycieli, czyli ponad te kwoty, które są normalnie rezerwowane w budżecie państwa.

Teraz chcę się odnieść, bardzo krótko, ponieważ te kwestie już wielokrotnie omawialiśmy i argumenty są bardzo podobne, do realizacji programu „Radosna szkoła". Tutaj naprawdę warto zauważyć, że program ten jest realizowany już od 2009 roku. Bardzo trudno nie zgodzić się ze stwierdzeniem pana posła, że tutaj są olbrzymie problemy z wykorzystaniem a jednostki samorządu terytorialnego wręcz nie mogą skorzystać z tych pieniędzy. Chcę podkreślić, że z tego projektu przez te lata skorzystało 12.159 szkół

podstawowych na łączną liczbę około 13.500 szkół podstawowych. Naprawdę stwierdzenie, że szkoły podstawowe nie korzystają z tego projektu jest niezgodne z rzeczywistością. Te szkoły zostały wyposażone w pomoce dydaktyczne, powstały tzw. wewnętrzne miejsca zabaw. Dodatkowo w 2649 szkołach podstawowych stworzono zewnętrzne nowoczesne place zabaw. To jest też bardzo znacząca kwota. Zapotrzebowanie z oczywistych względów malało, ponieważ zdecydowana większość szkół podstawowych już skorzystała z tego projektu. Zaobserwowaliśmy, że zapotrzebowanie w ostatnich latach malało i te środki nie były wydatkowane, ponieważ nie zgłaszano na nie zapotrzebowania.

Teraz odniosę się ponownie do kwestii subwencji i bardziej szczegółowych wyliczeń, o które prosił pan poseł Sprawka. Wczoraj pracownicy MEN nawet do godzin wieczornych pracowali, żeby przedstawić te liczby panu posłowi. One pokazują skąd biorą się te kwoty. One z jednej strony biorą się ze spadku liczby uczniów a z drugiej strony – z szacunków dotyczących liczby nauczycieli, która będzie zatrudniana ze względu na wprowadzenie reformy obniżającej wiek szkolny. Nie jest prawdą, panie pośle, że liczba uczniów związana z tą reformą przewidziana w budżecie na 2014 rok jest mniejsza niż w 2013 roku.

W dyskusji nad budżetem na 2013 rok także panu posłowi wyjaśnialiśmy bardzo dokładnie, że do kalkulacji subwencji oświatowej przyjęliśmy wskaźnik 2/3 rocznika dzieci sześcioletnich. Te 2/3 rocznika dzieci pójdzie do szkół. To były dodatkowe pieniądze, które były przeznaczone na wsparcie szkół podstawowych w celu przygotowania tej reformy. W 2014 roku pójdzie do szkół podstawowych połowa rocznika. Tak naprawdę te pieniądze i to realne zapotrzebowanie na tę liczbę uczniów będzie nieco mniejsze.

Chyba odpowiedziałem na wszystkie szczegółowe pytania pań i panów posłów. Jeżeli będą jeszcze jakiekolwiek kwestie, to chętnie odpowiem na dodatkowe szczegółowe pytania.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Jeszcze? Proszę bardzo. Proszę.

Zastępca dyrektora Departamentu Analiz i Prognoz w MEN Jerzy Jakubczuk:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Szanowni państwo, chciałem odnieść się do pytania pana posła Sprawki dotyczącego prognozy spadku liczby uczniów w szkołach niepublicznych. Chcę wyjaśnić, że w naszych prognozach założyliśmy, że ten spadek będzie wynikiem braku naboru do niektórych typu szkół dla dorosłych i wygaszania niektórych szkół. Chodzi o szkoły policealne, licea i technika uzupełniające.

Nasze prognozy zostały potwierdzone danymi SIO według stanu na 10 września 2013 roku. Z tych danych wynika, że w szkołach dla dorosłych odnotowaliśmy spadek liczby uczniów z 441 tys. według stanu na dzień 30 września 2012 roku do poziomu 341 tys., czyli spadek uczniów wyniósł ogółem 100 tys. Największy spadek odnotowaliśmy w szkołach policealnych – z 263 tys. do 195 tys. czyli aż o 68 tys. W liceum uzupełniającym spadek wyniósł z 36 do 7 tys. czyli o 29 tys. W technikum uzupełniającym z 13 tys. do 7 tys. czyli o 6 tys. uczniów. Więc wydaje się, że dane o meldunku liczby uczniów na 10 września z całą stanowczością potwierdzają wcześniejsze prognozy ministerstwa, które były nieco bardziej ostrożne niż faktyczna zmiana liczby uczniów w szkołach niepublicznych.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo.

Pan poseł Sprawka, proszę.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Panie przewodniczący, panie ministrze, to nie jest w trybie dodatkowych pytań czy uwag, natomiast w trybie sprostowania. Panie ministrze, odnoszę wrażenie, że pan mnie bardzo nieuważnie słuchał. Jeżeli mówimy o programie „Radosna szkoła”, to ja absolutnie nie użyłem sformułowania, że szkoły nie korzystają. Ja zacytowałem opinię Najwyższej Izby Kontroli, że zakres tego programu uniemożliwia w pełni wykorzystanie środków. I o tym mówimy od trzech lat. Pan minister Sławecki na posiedzeniu podkomisji powie-

dział, że programu to tak łatwo się nie zmienia. Jeżeli w ciągu trzech lat nie można go zmienić, no to pozostawiam to bez komentarza.

Sprawa następna, ja absolutnie ani jednym słowem (możemy sprawdzić w przyszłości w stenogramie) nie powiedziałem, że liczba uczniów spada, kwestionowałem spadek liczby uczniów. Ja tylko zapytałem o źródło tej prognozy, którą państwo zakładaliście w maju. Wtedy pracowaliście nad budżetem. Teraz pan dyrektor mówi o meldunku z 10 września. No, ale 10 września nie planowaliście budżetu, tylko wcześniej. To po pierwsze.

Po drugie, panie dyrektorze, jeśli chodzi o ten meldunek to, o czym pan mówił, to się wszystko zgadza. Z tym, że nie powiedział pan o strukturze tej mniejszej liczby, na przykład studium policealne, bo to prawda. Ja mogę powiedzieć na przykładzie miasta Lublin. Liczba uczniów, słuchaczy w szkołach policealnych spada, ale w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, natomiast w szkołach niepublicznych – wzrasta. To jest ten odwieczny problem. Co się dzieje ze środkami na utrzymanie szkół prowadzonych przez samorząd, jeżeli liczba uczniów przeliczeniowych w szkołach niepublicznych wzrasta i standard wzrasta. Ta łączna kwota dotacji przeznaczonej na te szkoły wzrasta a to oznacza ograniczenie wydatków na szkoły prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego. To jest problem. To jest zasadniczy problem, jeśli chodzi o funkcjonowanie w ogóle tego systemu finansowania.

I ostatnia rzecz. Panie ministrze, dziękuję za to, że pan zacytował te wszystkie programy unijne, ich tytuły. Wczytajcie się państwo w tytuły tych programów. Czy one rozwiązują bieżące problemy systemu oświaty w zakresie kształcenia i doskonalenia nauczycieli? Proszę mi wskazać, że oto realizowane było zadanie w postaci jakiejkolwiek formy dokształcającej nauczycieli wychowania przedszkolnego w zakresie prowadzenia zajęć dodatkowych. Przecież ustawa przedszkolna nie przyleciała z sufitu, planowaliście ją państwo wcześniej itd. Proszę ją wskazać w ofercie, albo Ośrodka Rozwoju Edukacji, albo Ministerstwa Edukacji Narodowej, albo programów unijnych, albo któregokolwiek z kuratorów oświaty w całej Polsce. Pokażcie jedne studia podyplomowe, które rozwiązują problem możliwości zatrudnienia w przedszkolu nauczycieli do realizacji specjalistycznych zajęć dodatkowych ustawy, która wejdzie w życie 1 września 2014 roku. Pokażcie mi w roku 2013. Za chwilę będę zadawał to pytanie, pokażcie mi to w ofercie na 2014 rok. Nie ma, nie ma nigdzie. To, o czym pan mówi? To niech pan zwróci uwagę na raport Najwyższej Izby Kontroli. Z tych realizowanych form, o których pan wspominał, z tych różnych form dokształcenia i doskonalenia, z tych pieniędzy unijnych, tylko niewielki procent słuchaczy podejmuje pracę w tym zakresie, w jakim się doskonaliło i dokształcało. Poniżej 10% większości przypadków. A wysokość środków, oczywiście. Jeżeli koszty zarządzania niektórych projektów sięgają 60% to, to tworzy te dodatkowe miejsca pracy w oświacie? To, to wspiera rozwój oświaty?

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę pana posła, może pan poseł dla mnie sporządziłby krótką notatkę z tych uwag. Może będziemy musieli wpisać je do planu pracy naszej Komisji. Bo, jeżeli niektóre rzeczy, które pan zgłasza, faktycznie tak wyglądają, no to nie wygląda to bardzo dobrze a nawet – beznadziejnie. To chyba nawet jeszcze gorzej niż beznadziejnie, jeżeli faktycznie 60% to są koszty.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Panie przewodniczący, jeżeli jeszcze mogę. Ostatnia uwaga, panie ministrze. Ja nie twierdzę, że ta kwota subwencji być może jest wynikiem prawidłowych obliczeń, ale – na litość boską – ile razy można prosić, żeby korzystając z zapisów art. 28 ust. 1 ustawy, przedstawiając materiał budżetowy Komisjom: Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, żeby państwo pokazali prosty rachunek – kwota bazowa przyjęliśmy do kalkulacji taką a taką. Może być równa do roku poprzedniego, może być wyższa.

Sekundę, pani poseł…

Dalej pokazujecie, jakie zadania zwiększają wydatki a jakie zmniejszają. Wejście sześciolatków kosztuje tyle – dlatego i dlatego. Mniejsza liczba uczniów to spadek wydat-

ków tyle i tyle. Pozostałe elementy wycenić tak samo. Wychodzi nam, że subwencja jest o 10.000 tys. zł mniejsza niż w roku poprzednim. Dlaczego nie możecie przedstawić? A pan mówi, że do północy siedzieliście nad danymi. Panie ministrze, jeżeli liczyliście subwencje, to...

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Panie pośle, dobrze...

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Ostatnie zdanie: jeżeli liczyliście subwencje, to te dane w ciągu pięciu minut powinniście mieć przygotowane. Wynik powinniście mieć na tej kartce, na której liczyliście.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję.

Zgadzam się, że algorytm jest bardzo dobry do rozliczenia. Jeszcze pani poseł sprawozdawca, chciałem po kolei, bo mają prawo.

Poseł Ewa Wolak (PO):

Panie przewodniczący, szanowni państwo. Chciałabym, żeby zakończyć dyskusję, bo przed nami inne posiedzenia Komisji i inne obowiązki. Proszę o zakończenie dyskusji i przejście do wydania opinii obu Komisji dla Komisji Finansów Publicznych i przejść do głosowania.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo.

Podtrzymuję propozycję pani poseł. W związku z tym...

Poseł Marzena Wróbel (SP):

Ale wcześniej ja się zgłaszałam, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Przepraszam, nie słyszałem. W kwestii formalnej?

Poseł Marzena Wróbel (SP):

Nie w kwestii formalnej a tylko chciałam się odnieść do tego, co powiedział pan minister. Panie ministrze, nie odpowiedział pan na moje pytanie.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Ale pani poseł, moment. Bardzo proszę w miarę spójnie przedstawić tę kwestię.

Poseł Marzena Wróbel (SP):

Mam wrażenie, że ja mówię akurat bardzo spójnie i stosunkowo krótko. Natomiast pan minister mówi o wszystkim i o niczym. Zadałam wprost pytanie, które dotyczy systemu doskonalenia nauczycieli: jakie są plany związane z funkcjonowaniem tego systemu? Moje zaniepokojenie wzbudziła odpowiedź pana ministra a w szczególności ten element, który dotyczył wykorzystania środków unijnych na doskonalenie. Tak się składa panie ministrze, że wśród tych placówek, które pan wymienił, jako beneficjantów pomocy unijnej, które realizują zadania na podstawie środków uzyskanych z Unii Europejskiej, w tym zestawie są przede wszystkim placówki o charakterze krajowym, które podlegają bezpośrednio MEN. Natomiast mnie interesują przede wszystkim placówki wojewódzkie, które tkwią głęboko w terenie a które muszą, tak naprawdę, wziąć na siebie 90% doskonalenia i dokształcania nauczycieli.

W związku z tym, proszę mi odpowiedzieć na pytanie, które będzie dotyczyło także placówek terenowych, dla których organem prowadzącym jest samorząd wojewódzki. Po raz kolejny pan minister potwierdził, że placówki krajowe powinny wspomagać ogólnokrajowy system doskonalenia. Działają w taki sposób, że z tym systemem konkurują. Pytanie: kiedy wreszcie wprowadzicie zasady szkolenia kaskadowego? Placówki krajowe powinny przede wszystkim szkolić konsultantów i doradców z ośrodków wojewódzkich i powiatowych i dzięki systemowi kaskadowemu możliwe byłoby....

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Pani poseł, bardzo proszę, aby jednak omawiać sprawy budżetowe.

Poseł Marzena Wróbel (SP):

.... możliwe byłoby przeszkolenie większej liczby nauczycieli. A państwo cały czas działacie w taki sposób, że osobno są placówki krajowe i cała reszta systemu.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję.

Na pewno przypilnuję, aby uwzględnić na najbliższym posiedzeniu Komisji te kwestie w planie pracy. Dzisiaj rozmawiamy o budżecie. Oczywiście, te kwestie zahaczają o budżet, ale mimo wszystko musimy skupić się na budżecie.

Był wniosek formalny o zakończenie debaty i przejście do głosowania. W związku z tym wnoszę go pod głosowanie.

Kto jest za wnioskiem formalnym, aby zakończyć debatę i przejść do głosowania? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za 21 głosów, 10 przeciw, 1 wstrzymujący się.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo.

Pan przewodniczący prosił jeszcze o głos.

Poseł Sławomir Kłosowski (PiS):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, panie ministrze. Panie posłanki z Platformy Obywatelskiej proszę, aby opanowały emocje. Chcę zgłosić ... Ale proszę się nie awanturować, bardzo panią proszę, koleżanka posłanka z Platformy Obywatelskiej, nazwiska nie przywołam. Po raz kolejny, naprawdę bardzo proszę.

Chcę zgłosić formalny sprzeciw wobec przyjęcia projektu budżetu w części 82 – Subwencje ogólne. Szczerze mówiąc, nie podzielam optymizmu pana ministra, nie przyjmuję też jego wyjaśnień. Nie chcę powtarzać argumentacji. Wszyscy pominęliśmy jeden bardzo istotny szczegół, znamienny dla subwencji oświatowej, czyli mówimy tutaj o nominalnym spadku o 0,02 a nie bierzemy pod uwagę spadku realnego, nie bierzemy pod uwagę średniorocznego wzrostu cen towarów i usług. Powinniśmy również o tym pamiętać. Minister edukacji, kto, jak kto, ale on powinien być tym, który tutaj na posiedzeniu Komisji walczy o to, żeby subwencja oświatowa nie spadła nominalnie, nie mówiąc już o spadku realnym. Dlatego sprzeciw wobec przyjęcia tego projektu.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo.

Idąc tropem procedury przechodzimy do głosowań. Kolejność głosowań jest następująca: pierwsze głosowanie wniosek pani poseł Ewy Wolak dotyczący części 82. Pani poseł zgłosiła pozytywne zaopiniowanie projektu budżetu państwa w części 82.

Kto z pań i panów posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za 20 głosów, 11 przeciw, 1 wstrzymujący się.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo.

Komisje pozytywnie zaopiniowały tę część budżetu państwa.

Punkt drugi głosowania, to jest wniosek pana posła Sprawki o negatywne zaopiniowanie rezerwy celowej w pozycjach ... Pani poseł Wolak?

Poseł Ewa Wolak (PO):

Ja chcę zgłosić wniosek przeciwny do wniosku zgłoszonego przez pana posła Sprawkę o pozytywną opinię rezerwy celowej poz. 10, 11, 26, 44, 52, 68. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Pani poseł, najpierw pójdziemy tak, jaką przyjęliśmy procedurę. A więc jeszcze raz wniosek pana posła Sprawki o negatywne zaopiniowanie rezerwy celowej w poz.: 11, 26, 44, 52.

Kto z pań i panów posłów jest za negatywnym zaopiniowaniem? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za 11 głosów, 19 przeciw, 1 wstrzymujący się.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

W związku z odrzuceniem negatywnego zaopiniowania, będziemy głosować za pozytywnym zaopiniowaniem wszystkich rezerw celowych a więc rezerwy w poz. 10, 11, 26, 44, 52, 68.

Kto z pań i panów posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za 20 głosów, 11 przeciw, 1 wstrzymujący się.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję.

Komisje zaopiniowały pozytywnie. Przechodzimy do wniosku pana posła Lecha Sprawki o negatywne zaopiniowanie działu 801 w zakresie wydatków w rozdziale 80146 – Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli.

Kto z pań i panów posłów jest za negatywnym zaopiniowaniem? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za 11 głosów, 20 przeciw, 1 wstrzymujący się.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

W związku z wynikiem tego głosowania przechodzimy do głosowania wniosku o pozytywne zaopiniowanie części 85 w działach 801 i 854.

Kto z pań i panów posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za 20 głosów, 11 przeciw, 1 wstrzymujący się.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo.

Stwierdzam, że Komisje przyjęły wszystkie wnioski i zaopiniowały pozytywnie. Proszę teraz o wybór posła sprawozdawcy, bardzo proszę. Proponuję panią poseł Wolak. Czy pani się zgadza?

Poseł Ewa Wolak (PO):

Dziękuję, tak. Zgadzam się.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Czy jest sprzeciw? Nie słyszę. Komisje przyjęły, że na posiedzeniu Komisji Finansów tę opinię będzie przedstawiać pani poseł Ewa Wolak. Dziękuję bardzo.

Porządek dzienny posiedzenia obu Komisji został wyczerpany. Zamykam posiedzenie obu Komisji. Dziękuję bardzo.